

Comparison of social barriers to participation in sports activities of male and female secondary school students in district 2 of Karaj

Akbar Mahdavi^{1✉} | Abbas Naghizadeh² | Mehrdad Moharramzadeh³

1. Ph.D. Student in sport management, Faculty of Educational Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

E-mail: mahdaviakbar65@gmail.com

2. Associate Professor of Sports Management, Faculty of Educational Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran. E-mail: a.naghizadeh@uma.ac.ir

3. Professor of Sports Management, Faculty of Educational Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran. E-mail: mmoharramzade@uma.ac.ir

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received 22 March 2024

Revised 25 April 2024

Accepted 26 April 2024

Published 21 May 2024

Keywords:

Participation,

Social barriers,

Sports activities,

Karaj

ABSTRACT

Objective: Adolescence is one of the most important stages of human life, teenagers are a dynamic force of society and this active population cannot be ignored, knowing the personality traits of teenagers can help a lot in planning for their future. The aim of the research was to compare the social barriers to participation in sports activities of second high school girls and boys in District 2 of Karaj.

Methods: The descriptive research method was a survey conducted in the field. The statistical population available in the current research were the second-grade female and male students of the 2nd education district of Karaj, according to the statistics and information center of that department, in the academic year 1402-1403, there were 7410 female students and 6674 male students. A cluster of 373 people was determined using Morgan's table, and after collecting the questionnaires and removing incomplete and outliers, the data of 334 questionnaires were analyzed. The tool for collecting the questionnaire of social barriers to participation in sports activities (Ahmadi, 2018) was used. The validity of the questionnaire was confirmed by expert professors of sports management and psychology, and the Cronbach's alpha reliability coefficient of the questionnaire was reported as 0.88. The method of data analysis was using descriptive statistics (including mean, median, mean, etc.), and in the inferential statistics section, independent t-test was used, and Friedman's method was used to rank social barriers.

Results: The findings of the research showed that there is no significant difference between the social barriers to participation in sports activities of male and female students in district 2 of Karaj.

Conclusions: Therefore, it can be concluded that the education and training of District 2 of Karaj can contribute to the participation of all male and female students by creating spaces and sports halls or by signing contracts with sports venues and allocating suitable times and encouraging students to do sports activities. It was in sports.

Cite this article: Mahdavi, Akbar. Naghizadeh, Abbas, & Moharramzadeh, Mehrdad. (2024). Comparison of social barriers to participation in sports activities of male and female secondary school students in district 2 of Karaj. *Jahesh*, 2 (1), 47-57.

مقایسه موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی دانش آموزان متوسطه دوم دختر و پسر ناحیه ۲ کرج

اکبر مهدوی^۱ | عباس نقی زاده باقی^۲ | مهرداد محرم زاده^۳

۱. نویسنده مسئول، دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه:

mahdaviakbar65@gmail.com

۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه: a.naghizadeh@uma.ac.ir

۳. استاد مدیریت ورزشی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. رایانامه: mmoharramazadeh@uma.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱/۳</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۲/۶</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۲/۷</p> <p>تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۳/۱</p> <p>کلیدواژه‌ها: مشارکت، موانع اجتماعی، فعالیت های ورزشی، کرج.</p>	<p>هدف: نوجوانی یکی از مهمترین مراحل زندگی بشر است، نوجوانان نیروی پویای جامعه هستند و نمی‌توان این جمعیت فعال را نادیده گرفت، شناخت ویژگی‌های شخصیتی نوجوانان می‌تواند به برنامه‌ریزی برای آینده آنها کمک فراوانی کند. هدف تحقیق مقایسه موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی دانش آموزان متوسطه دوم دختر و پسر ناحیه ۲ کرج بود.</p> <p>روش پژوهش: روش تحقیق توصیفی پیمایشی بود که به صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری در دسترس تحقیق حاضر دانش آموزان دختر و پسر متوسطه دوم ناحیه ۲ آموزش و پرورش کرج بودند که براساس مرکز آمار و اطلاعات آن اداره در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ تعداد دانش آموزان دختر ۷۴۱۰ نفر و دانش آموزان پسر ۶۶۷۴ بودن که نمونه گیری به صورت خوشه ای با استفاده از جدول مورگان به تعداد ۳۷۳ نفر تعیین شدند که پس از جمع آوری پرسشنامه و حذف پرسشنامه های ناقص و پرت داده های ۳۳۴ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ابزار گردآوری پرسش نامه موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی (احمدی، ۱۳۹۸) استفاده شد. روایی پرسشنامه توسط اساتید خبره مدیریت ورزشی و روانشناسی مورد تایید قرار گرفت و ضریب پایایی آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۸۸ گزارش گردید. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (شامل میانگین، میانه، نما و...) و در بخش آمار استنباطی از آزمون تی مستقل و برای رتبه بندی موانع اجتماعی از روش فریدمن استفاده شد.</p> <p>یافته‌ها: یافته های تحقیق نشان داد که بین موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی دانش آموزان دختر و پسر ناحیه ۲ کرج تفاوت معناداری وجود ندارد.</p> <p>نتیجه گیری: بنابراین می توان نتیجه گرفت آموزش و پرورش ناحیه ۲ کرج می تواند با ایجاد فضاها و سالن های ورزشی و یا با بستن قرارداد با اماکن ورزشی و تخصیص زمان های مناسب و تشویق دانش آموزان به انجام فعالیت های ورزشی باعث مشارکت تمام دانش آموزان دختر و پسر در ورزش شود.</p>

استناد: مهدوی، اکبر؛ نقی زاده باقی، عباس؛ و محرم زاده، مهرداد (۱۴۰۳). مقایسه موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی دانش آموزان متوسطه دوم

دختر و پسر ناحیه ۲ کرج. جهش، ۲ (۱)، ۴۷-۵۷.

مقدمه

نوجوانی به معنای گذر شخص از دوران کودکی به بزرگسالی است، جایی که تغییرات قابل توجهی در بُعدهای فیزیولوژیک، روانی، اجتماعی اتفاق می‌افتد. این دوره مهمی در زندگی افراد است که در آن، از وابستگی به والدین خود فاصله می‌گیرند و به استقلال فردی دست می‌یابند (فروغی رئیسی، ۱۹۹۳). مدرسه نقش حیاتی در رشد و پیشرفت نوجوانان ایفا می‌کند؛ به طوری که ارتقاء سطح فرهنگی، اجتماعی، و ورزشی هر جامعه نیازمند برنامه‌ریزی مناسب و توسعه کمی و کیفی آموزش و پرورش است. در این راستا، تربیت بدنی و ورزش به عنوان یک پدیده موثر در ارتقاء فرهنگ جوامع مطرح است (عبدلی و همکاران، ۲۰۱۰). تمرینات تربیت بدنی در مدارس منجر به بهبود کمی و کیفی مهارت‌های اساسی می‌شوند (محمدی و همکاران، ۲۰۱۵). بنابراین، با گسترش فعالیت‌های تربیت بدنی و ورزش در مدارس، علاوه بر بهبود سطح توانایی‌های جسمانی و روانی، می‌توان ذهنیت و هوش دانش‌آموزان را نیز تقویت کرد، که این منجر به کاهش تنش‌های روانی و جسمانی خواهد شد (عبدلی و همکاران، ۲۰۱۰). در حال حاضر، مشارکت زنان و مردان در فعالیت‌های مختلف اجتماعی به عنوان بخشی از حقوق اجتماعی آنان شناخته می‌شود، اما موانع فرهنگی و اجتماعی زیادی همچنان در این راه قرار دارند. مشارکت زنان در ورزش به دلیل تأثیرات مثبت آن بر سلامت جامعه، بسیار اهمیت دارد (نقده و همکاران، ۲۰۱۱). به عبارتی، امروزه ورزش به اندازه‌ای گسترش یافته و پیشرفت کرده که توسط کارشناسان به عنوان یک "جهان کوچک" در جامعه شناخته می‌شود. طبق دیدگاه صاحب‌نظران ورزش، این فعالیت نه تنها ارزش‌ها، ساختار و نیروی محرکه جامعه را نشان می‌دهد، بلکه ویژگی‌های اجتماعی را نیز به تصویر می‌کشد (عبدلی، ۲۰۰۸). با افزایش تنوع عوامل بازدارنده، مشارکت در فعالیت‌های ورزشی کاهش می‌یابد و مانع شرکت زنان معلم در ورزش می‌شود (چیو^۱ و همکاران، ۲۰۱۶).

امروزه، ورزش به عنوان یک پدیده اجتماعی در سطح جهان و به ویژه در کشور ما پذیرفته شده و با استقبال بسیاری مواجه شده است. این به عنوان یک ابزار چند بعدی با تأثیرات گسترده، جایگاه و نقش خود را در اقتصاد، سلامتی افراد، سپری کردن اوقات فراغت به صورت سالم و لذت‌بخش، تقویت روابط اجتماعی، پیشگیری از مفاسد اجتماعی و انحرافات اخلاقی، و کاربردهای عدیده دیگر در جامعه گسترش داده است (مهرزاد، ۱۳۷۵). ورزش و اوقات فراغت به عنوان بخشی از نهادهای اجتماعی ثانویه محسوب می‌شوند و به همراه نهادهای اولیه مانند خانواده و آموزش و پرورش، دارای کارکردهای بسیاری هستند. به طوری که برخی از محققان و نظریه‌پردازان، این دو عامل را بخشی از تمدن فعلی می‌دانند که آن را "تمدن فراغت" نامیده‌اند (عبدلی، ۱۳۸۶). این مفهوم در دهه‌های اخیر، اهمیت فزاینده‌ای یافته است. فعالیت‌های فیزیکی که به طور منظم انجام می‌شوند، با بسیاری از مزایای فیزیولوژیکی، روانشناختی و فیزیکی مرتبط هستند (موتمنی و همکاران، ۱۳۹۳). یکی از عوامل اصلی توسعه ورزش در کشورهای توسعه‌یافته، افزایش فعالیت‌ها در گروه‌های هدف، به ویژه مدارس است (جوادی‌پور، ۱۳۹۰). با این حال، در کشور ما که حدود نیمی از جمعیت را دانش‌آموزان دختر تشکیل می‌دهند (آذربانی، ۱۳۷۵)، مشکلاتی برای شرکت آنها در فعالیت‌های ورزشی گزارش شده است. در یک تحقیق، مهم‌ترین عوامل بازدارنده دختران دانش‌آموز در ورزش عبارت بودند از روابط اجتماعی و ناآگاهی ناشی از ضعف اطلاع‌رسانی (عابدین‌زاده، ۱۳۷۰). در تحقیقی دیگر، مهم‌ترین موانع گرایش دانش‌آموزان دختر به ورزش شامل منع والدین، اجتماعی گزارش شد (جلالی، ۱۳۷۳). در یک پژوهش دیگر، مهم‌ترین موانع گرایش دانش‌آموزان دختر به ورزش شامل منع والدین، خجالتی بودن دانش‌آموزان، بلد نبودن یک رشته ورزشی و کمبود امکانات بودند (مجتهدی و دلاور، ۱۳۸۱). در تحقیقی دیگر، کمبود

^۱. Chiu

فضا و امکانات لازم، بی‌توجهی مسئولان، عدم تطابق زمان فعالیت با زمان آزاد دانش‌آموزان، هزینه‌های بالا برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی، ترس از کاهش عملکرد تحصیلی، عدم تخصص مربیان در اماکن ورزشی، مزاحمت‌های مسیری، نداشتن اطلاعات کافی درباره ورزش، کمبود علاقه به ورزش، و مخالفت والدین، از موانع اصلی شرکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی بودند (باقرزاده، ۱۳۸۱). از طرف دیگر، بیشتر تحقیقاتی که گزارش شده، مربوط به دانش‌آموزان دوره دبیرستان بوده است و در مورد دانش‌آموزان دوره راهنمایی تحقیقی گزارش نشده است، به خصوص در ایران. به علاوه، به نظر می‌رسد که ساعات کم درس تربیت بدنی در مدارس، نیازهای حرکتی و ورزشی این گروه از دانش‌آموزان را پاسخگو نباشد. بنابراین، شناسایی و آگاهی از عوامل بازدارنده شرکت دختران در فعالیت‌های ورزشی می‌تواند کمک کند تا عوامل موثر بازدارنده کاهش یا از بین برود، و بی‌توجهی به این موضوع ممکن است خسارات جبران‌ناپذیری را برای آنها به همراه داشته باشد (خسروی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۳). تحقیقات کرافورد در سال ۱۹۸۷ نشان می‌دهد که عدم توجه به شیوه زندگی سالم و فعالیت بدنی در دوران نوجوانی و بعد از آن افزایش می‌یابد و از فعالیت‌های بدنی کاسته می‌شود. انجام مستمر و منظم فعالیت‌های بدنی در این زمینه، ضروری و حیاتی به نظر می‌رسد. دوره نوجوانی یک دوره حساس است که در آن آهنگ رشد به اوج خود می‌رسد. همراه با رشد سریع اندام‌ها، نخستین نشانه‌های بلوغ جنسی نیز از ۱۱ سالگی در دختران و ۱۵ سالگی در پسران ظاهر می‌شود. افزایش طول اندام با رشد تنه هماهنگ نیست، به این معنا که دست و پاها زودتر بلند می‌شوند. این موضوع باعث به هم خوردن آهنگ حرکت در بین دانش‌آموزان می‌شود و ناهماهنگی حرکتی را تشدید می‌کند. اولویت نیازهای جسمانی- حرکتی دانش‌آموزان در این دوره از دیدگاه محققان، تمرینات مربوط به حفظ وضعیت بدنی و اسکلت طبیعی، آگاهی در مورد نیازهای روان‌شناختی و نیازهای اجتماعی- عاطفی است. بنابراین لازم است زمینه‌ای فراهم شود که دانش‌آموزان بتوانند در فعالیت‌های جسمانی به‌طور مستمر و منظم مشارکت داشته باشند. عوامل زیادی در میزان مشارکت نوجوانان در فعالیت‌های جسمانی و ورزش دخیل هستند. بنابراین محقق در این تحقیق به دنبال مقایسه موانع اجتماعی مشارکت فعالیت‌های ورزشی دانش‌آموزان متوسطه دوم دختر و پسر ناحیه ۲ کرج می‌باشد.

در تحقیقات احمدی و همکاران (۱۳۹۸) درباره تحلیل جامعه‌شناختی موانع اجتماعی مشارکت فعالیت‌های ورزشی زنان و مردان (مورد مطالعه: کارکنان سازمان صنعت، معدن و تجارت) به این نتیجه رسیدند که بین اعتماد اجتماعی (اعتماد برون‌گروهی، اعتماد درون‌گروهی و اعتماد انتزاعی) کارکنان زن و مرد اختلاف وجود ندارد. در تحقیق فتحی و الماسی با عنوان تحلیل موانع مشارکت دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه شهر ری در فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی در سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۵ به این نتیجه رسیدند که موانع شخصی از مهمترین موانع هستند. به طوری که می‌توان با دادن انگیزه‌های لازم و افزایش خوداعتمادی و خودباوری در زنان و برنامه‌ریزی‌های اصولی جهت رفع موانع شخصی، شاهد حضور پررنگ‌تر دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه در عرصه فعالیت‌های فوق‌برنامه می‌شویم. در تحقیق دیاس و همکاران (۲۰۱۸) شایع‌ترین مانع برای دختران و پسران، عدم شرکت دوستان بود. در پژوهش متمنی و همکاران (۱۳۹۳) با عنوان شناسایی و اولویت‌بندی موانع پیش‌روی بانوان در انجام فعالیت‌های ورزشی، نشان دادند که عدم توجه مسئولان به ورزش زنان، وجود فرهنگ مردمحوری، کمبود وقت و زمان، وضعیت اقتصادی و عدم سرمایه‌گذاری لازم در توسعه‌ی اماکن ورزشی زنان، مهمترین موانع پیش‌روی بانوان در انجام فعالیت ورزشی می‌باشد.

روش‌شناسی پژوهش

هدف از انجام این تحقیق مقایسه موانع اجتماعی مشارکت فعالیت‌های ورزشی دانش‌آموزان متوسطه دوم دختر و پسر ناحیه ۲ کرج بود که روش تحقیق توصیفی پیمایشی بود که به صورت میدانی انجام گرفت. جامعه آماری تحقیق دانش‌آموزان دختر و

پسر متوسطه دوم ناحیه ۲ آموزش و پرورش کرج بود که با استفاده از مرکز آمار این ناحیه دانش آموزان دختر ۷۴۱۰ نفر و دانش آموزان پسر ۶۶۷۴ بودن که نمونه گیری به صورت خوشه‌ای با استفاده از جدول مورگان به تعداد ۳۷۳ نفر تعیین شدند. روش نمونه گیری بدین صورت بود که ابتدا مدارس آموزش و پرورش ناحیه ۲ کرج را به ۴ خوشه تقسیم و سپس از بین این خوشه ها به صورت تصادفی تعدادی مدرسه انتخاب و در نهایت از بین این مدارس دانش آموزان به صورت تصادفی انتخاب و پرسشنامه ها بین آنها پخش شدند که پس از جمع آوری پرسشنامه و حذف پرسشنامه های ناقص و پرت داده های ۳۳۴ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این تحقیق روش نمونه گیری به صورت خوشه ای بود. بدین صورت که مدارس ناحیه ۲ کرج به شش خوشه تقسیم و از خوشه‌ها به‌طور تصادفی ساده تعدادی مدارس را انتخاب نموده؛ طوری که در مجموع ۶ منطقه انتخاب شود و با توجه به تعداد مدارس در هر منطقه به صورت تصادفی ساده تعدادی مدارس را انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها با استفاده از پرسش نامه موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی زنان و مردان (احمدی، ۱۳۹۸) استفاده شد. این پرسشنامه از ۲۰ سوال در سه مولفه اعتماد اجتماعی (۱۱ سوال)، احساس بی قدرتی (۳ سوال) و خودپنداره (۶ سوال) تشکیل شده است. روایی محتوایی و صوری پرسشنامه توسط اساتید مدیریت ورزشی مورد تایید قرار گرفت و پایایی آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰,۸۸ گزارش گردید. داده ها با استفاده از آمار استنباطی و آمار توصیفی (آزمون تی مستقل و رگرسیون ساده) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌های پژوهش

یافته های تحقیق در دو بخش مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است که بخش اول مربوط به یافته های جمعیت شناختی شامل جنسیت، سطح تحصیلی، رشته تحصیلی، نوع مدرسه می باشد و بخش دوم نیز داده های مربوط به پرسشنامه ها با استفاده از آموز تی و رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در جدول ۱ یافته های مربوط به جمعیت شناختی دانش آموزان پسر و دختر برحسب جنسیت، سطح تحصیلی و رشته تحصیلی و نوع مدرسه آورده شده است.

جدول ۱. یافته های جمعیت شناختی

متغیرها	تعداد	درصد
جنسیت	پسر	۱۸۵ نفر
	دختر	۱۴۹ نفر
سطح تحصیلی	دهم	۸۹ نفر
	یازدهم	۱۱۱ نفر
	دوازدهم	۱۳۴ نفر
	ریاضی و فیزیک	۵۴ نفر
رشته تحصیلی	تجربی	۶۲ نفر
	انسانی	۸۱ نفر
	کار و دانش	۷۴ نفر
	فنی و حرفه ای	۶۳ نفر
نوع مدرسه	دولتی	۲۰۹ نفر
	غیردولتی	۱۲۵ نفر

جدول ۲. نتایج آزمون T مستقل در ارتباط با اعتماد اجتماعی بین دو گروه پسران و دختران

گروه	شاخص	تعداد	میانگین	درجه آزادی	آزمون T	انحراف معیار	سطح معناداری	F
اعتماد اجتماعی در بین دانش آموزان پسر		۱۸۵	۳,۹۲	۳۳۲	۳,۴۴۶	۰,۸۲۴	۰,۳۲۴	۰,۹۷۶
	اعتماد اجتماعی در بین دانش آموزان دختر	۱۴۹	۴,۲۴	۳۳۲	۳,۴۳۳	۰,۸۵۲		
احساس بی قدرتی در بین دانش آموزان پسر		۱۸۵	۴,۱۷	۳۳۲	۱,۰۹۴	۰,۸۱۴	۰,۱۹۷	۱,۶۶۸
	احساس بی قدرتی در بین دانش آموزان دختر	۱۴۹	۴,۲۷	۳۳۲	۱,۰۸۶	۰,۸۶۷		
خودپنداره در بین دانش آموزان پسر		۱۸۵	۴,۳۵	۳۳۲	۰,۳۸۷	۰,۸۴۷	۰,۵۴۰	۰,۳۷۶
	خودپنداره در بین دانش آموزان دختر	۱۴۹	۴,۳۸	۳۳۲	۰,۳۸۶	۰,۸۷۵		

قبل از تصمیم گیری درباره اختلاف آماری باید درباره برابری واریانس های داده های دختران و پسران باید به نتایج تست لوین نگاه کنیم (جدول ۲). چون سطح معناداری در اعتماد اجتماعی ۰,۳۲۴، سطح معناداری در احساس بی قدرتی ۰,۱۹۷ و سطح معناداری در خودپنداره ۰,۵۴۰ بیشتر از ۰,۰۵ بدست آمده است یعنی واریانس دو متغیر یکسان است بنابراین اختلاف معناداری بین اعتماد اجتماعی، احساس بی قدرتی و خودپنداره در بین دانش آموزان پسر و دختر وجود ندارد.

جدول ۳. وضعیت آماری آزمون متغیرهای تحقیق

تعداد	۳۳۴
مجذور خی ۲	۶۹,۱۸۹
درجه آزادی	۲
سطح معناداری	۰,۰۰۰

جدول ۳ سطح معنی داری آماری را نشان می دهد که مقدار مجذور خی ۶۹,۱۸۹ است که در سطح خطای کمتر از ۰,۰۵ قرار دارد. معنی دار بودن آزمون فریدمن بدین معناست که رتبه بندی متغیرهای موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی دانش آموزان دختر و پسر با معناست و دانش آموزان رتبه بندی متفاوتی از موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی دارند.

جدول ۴. آزمون رتبه بندی فریدمن

رتبه	متغیرها
۲,۲۳	خودپنداره
۱,۹۸	احساس بی قدرتی
۱,۷۹	اعتماد اجتماعی

با توجه به جدول ۴ که آزمون رتبه بندی فریدمن را نشان میدهد می توان گفت که متغیر خودپنداره رتبه اول و متغیر احساس بی قدرتی رتبه دوم و اعتماد اجتماعی رتبه سوم را در موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی دانش آموزان دختر و پسر را دارند.

جدول ۵. وضعیت رتبه بندی ویژگی های متغیرها

متغیرها	تعداد	میانگین	انحراف معیار	ماکزیمم	مینیمم
اعتماد اجتماعی	۳۳۴	۴,۰۷	۰,۸۵۰	۱	۵
احساس بی قدرتی	۳۳۴	۴,۲۱	۰,۸۳۸	۱	۵
خودپنداره	۳۳۴	۴,۳۶	۰,۸۵۸	۱	۵

جدول ۵ وضعیت رتبه بندی متغیرهای تحقیق را نشان میدهد مقایسه میانگین رتبه ها نشان می دهد که بالاترین میانگین رتبه به متغیر خودپنداره با میانگین ۴,۳۶ اختصاص دارد که بدین معناست مهمترین ویژگی موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی دانش آموزان خودپنداره است بعد متغیر فوق، مهم ترین متغیر در موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی به ترتیب به متغیر احساس بی قدرتی با میانگین ۴,۲۱ و سپس اعتماد اجتماعی با میانگین ۴,۰۷ می باشد.

بحث و نتیجه گیری

در این پژوهش، مقایسه ای بین موانع اجتماعی مشارکت در فعالیت های ورزشی دانش آموزان متوسطه دوم دختر و پسر ناحیه ۲ کرج صورت گرفته است. نتایج حاکی از آن است که بین اعتماد اجتماعی دانش آموزان دختر و پسر در مشارکت فعالیت های ورزشی تفاوت معناداری وجود ندارد، اما میانگین اعتماد اجتماعی در بین دانش آموزان دختر بالاتر از دانش آموزان پسر است. به عبارت دیگر، این نتایج نشان می دهد که تفاوت معناداری در اعتماد اجتماعی بین دختران و پسران در مشارکت فعالیت های ورزشی وجود ندارد، اما میانگین اعتماد اجتماعی در دختران بیشتر از پسران است. این موضوع می تواند به عوامل مختلفی از جمله تربیتی، فرهنگی و اجتماعی برمی گردد که ممکن است بر نحوه شکل گیری و تقویت اعتماد اجتماعی در دختران و پسران تأثیر بگذارد. این نتیجه نشان می دهد که دیدگاه دانش آموزان دختر و پسر درباره اعتماد اجتماعی در مشارکت فعالیت های ورزشی به طور کلی مشابه است. به عبارت دیگر، هر دو گروه دختران و پسران به همان اندازه به اعتماد اجتماعی در فعالیت های ورزشی نگرانند و مشکلات مشابهی را در این زمینه تجربه می کنند. این نتیجه می تواند به عواملی مانند محیط خانوادگی، فرهنگی، و اجتماعی که بر دیدگاه ها و نگرش ها تأثیر می گذارند، برمی گردد. نتایج این تحقیق با یافته های احمدی و همکاران (۱۳۹۸) همسو و با یافته های موتنی و همکاران (۱۳۹۳) و سباستیائو و همکاران (۲۰۱۳) ناهمسو می باشد.

در تبیین یافته فوق می توان گفت که اعتماد یک مؤلفه مهم در روابط اجتماعی است که بر پایه شناخت و فهم ما از دیگران شکل می گیرد. وقتی که به افراد اعتماد می کنیم، در واقع از آنها انتظار داریم که با توجه به شناختمان از رفتارها، تصمیم هایی بگیرند که با ارزش ها و اهداف ما همخوانی داشته باشد و به نوعی با همکاری و هماهنگی رفتار کنند. سطح اعتماد در یک جامعه، اهمیت بسیاری دارد زیرا با افزایش اعتماد، احتمال همکاری و اشتراک گذاری اطلاعات و منابع بین افراد بیشتر می شود. از طرفی، همکاری و تعاملات مثبت نیز می تواند اعتماد را تقویت کند و نهادهای همکاری جوانه می توانند این فرآیند را تسهیل کنند. بنابراین، اعتماد به دیگران و توانایی همکاری در جامعه ها، اساسی برای ایجاد همبستگی و تعامل مثبت است و می تواند به توسعه و پیشرفت اجتماعی و فردی کمک کند.

نتایج نشان داد که اختلاف در میانگین احساس بی قدرتی بین دختران و پسران وجود دارد، اما این اختلاف معناداری در مشارکت آن ها در فعالیت های ورزشی به نظر نمی رسد. این ممکن است به این معنی باشد که هر دو جنسیت ممکن است با چالش ها و موانع

مشابهی در زمینه ورزش مواجه شوند، اما پاسخ آن‌ها به این چالش‌ها ممکن است متفاوت باشد. به عنوان مثال، احساس بی‌قدرتی ممکن است بیشترین تأثیر خود را در اعتماد به نفس و اعتماد به دیگران داشته باشد، اما می‌تواند تأثیر چندانی بر روی اراده و تصمیم‌گیری برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی نداشته باشد. در کل، این نتایج نشان می‌دهند که ممکن است عواملی مانند احساس بی‌قدرتی تأثیرگذار باشند، اما این تأثیر ممکن است در زمینه‌های مختلف متفاوت باشد و نتواند تفاوت معناداری در مشارکت ورزشی بین دختران و پسران را تبیین کند. نتایج این تحقیق با یافته‌های احمدی و همکاران (۱۳۹۸) همسو و با یافته‌های موتمنی و همکاران (۱۳۹۳) و ناهمسو می‌باشد.

در تبیین یافته فوق می‌توان گفت که در جوامعی که فرآیندهای دموکراتیک‌تری برای تصمیم‌گیری وجود دارد، افراد بیشتر به مشارکت در فعالیت‌های جمعی و اجتماعی تمایل دارند. این می‌تواند به این دلیل باشد که افراد احساس می‌کنند که صدا و نظراتشان در فرآیندهای تصمیم‌گیری شنیده می‌شود و تصمیم‌گیری‌های اجتماعی مؤثری در زندگی خود دارند. احساس بی‌قدرتی ممکن است باعث شود که فرد احساس کند قادر به تغییر و تحقق اهداف خود نیست و در نتیجه، از شرکت در فعالیت‌های جمعی و اجتماعی منصرف شود. این می‌تواند به ویژه در جوامعی که دموکراسی و اشتراک‌گذاری قدرت کمتری وجود دارد، بیشتر اتفاق بیفتد. در کل، این توضیحات نشان می‌دهند که روابط پیچیده و چندگانه‌ای بین عوامل مختلف اجتماعی و رفتارهای افراد وجود دارد و نمی‌توان هر چیز را به یک عامل منفرد نسبت داد.

نتایج تحقیق نشان داد که بین خودپنداره دانش آموزان دختر و پسر در مشارکت فعالیت‌های ورزشی اختلاف معناداری وجود ندارد. با اینکه این یافته تفاوت میانگین بین دختران و پسر در مشارکت فعالیت‌های ورزشی را رد کرد اما یافته‌ها نشان داد که میانگین خودپنداره در بین دانش آموزان دختر بالاتر از دانش آموزان پسر است. نتایج این تحقیق با یافته‌های احمدی و همکاران (۱۳۹۸) همسو و با یافته‌های موتمنی و همکاران (۱۳۹۳) و ناهمسو می‌باشد.

در تبیین یافته فوق می‌توان گفت که نگرش و ارزیابی دیگران نسبت به اعمال و مشارکت‌های فرد می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر خودپنداره او داشته باشد. این ارزیابی‌ها و بازتاب‌ها می‌توانند نقش مهمی در شکل‌گیری اعتماد به نفس و احساس قدرت و کنترل در فرد داشته باشند. وقتی که فرد می‌بیند که اعمال و مشارکت‌هایش از سوی دیگران تحسین و ارزش‌گذاری می‌شود، احساس مثبتی نسبت به خودپنداره و اعتماد به نفسش پیدا می‌کند. این امر می‌تواند او را به ادامه فعالیت‌های خود تشویق کند و او را به مشارکت فعال‌تر و موفق‌تر در فعالیت‌های ورزشی ترغیب نماید. به عبارت دیگر، بازخوردهای مثبت از دیگران می‌توانند به عنوان یک آینه عمل کنند که فرد می‌تواند از آن بهبود پیدا کند و از این راه، خودپنداره و اعتماد به نفس خود را افزایش دهد. از سوی دیگر، ارزیابی‌ها و بازخوردهای منفی نیز می‌توانند منجر به کاهش اعتماد به نفس و احساس بی‌قدرتی در فرد شوند.

با توجه به تحقیق فوق می‌توان گفت که وجود موانع اجتماعی و فرهنگی می‌تواند بر تمایل و مشارکت دختران و پسران در فعالیت‌های ورزشی تأثیرگذار باشد. موانعی مانند تبعیض جنسیتی در محیط‌های ورزشی، دسترسی محدود به امکانات و تجهیزات ورزشی، و فشارهای فرهنگی و اجتماعی می‌توانند باعث شوند که برخی از دانش‌آموزان از شرکت در ورزش منصرف شوند یا به آن علاقه‌مند نباشند. همچنین، فرهنگ‌ها و باورهای نادرست درباره ورزش برای دختران و پسران نیز می‌توانند تأثیرگذار باشند. این باورها ممکن است باعث شوند که برخی از دانش‌آموزان احساس کنند ورزش مناسبی برای آن‌ها نیست یا به دلایل فرهنگی یا اجتماعی به فعالیت‌های دیگری علاقه‌مندتر باشند. به منظور ارتقاء مشارکت ورزشی دختران و پسران، لازم است که این موانع شناخته شده و برطرف شوند. ایجاد محیط‌های ورزشی بی‌طرفانه و آمیزش جنسیت، افزایش دسترسی به تجهیزات و امکانات

ورزشی برای همه، و ترویج ارزش های مثبت ورزش برای همه جنسیت ها می تواند به ایجاد یک فضای فعالیت های ورزشی شفاف و شامل برای همه افراد کمک کند.

مقایسه موانع اجتماعی برای مشارکت دانش آموزان دختر و پسر در ورزش می تواند به موارد زیر تقسیم شود:

برای دختران: ۱. فرهنگ تبعیض آمیز ۲. تحریم های اجتماعی ۳. نگرش های خانوادگی و برای پسران: ۱. فشارهای جنسیتی ۲. فشار اجتماعی ۳. نگرش های فرهنگی

با توجه به این موانع، ایجاد فضاهایی شامل و حمایت از هر دو جنس برای شرکت در ورزش می تواند کمک کننده باشد تا موانع اجتماعی برای مشارکت در ورزش کاهش یابد و همچنین تنوع و شمولیت در ورزش را ترویج کند.

تشکر و قدردانی

از ریاست محترم اداره آموزش و پرورش ن و همچنین از کارشناس تربیت بدنی برادران و خواهران احیه ۲ کرج به خاطر همکاری در اجرای پژوهش حاضر سپاسگزاری می شود.

منابع

- آذربانی، احمد (۱۳۷۵). تاثیرات ورزش و تربیت بدنی در رشد عاطفی و روانی کودکان و نوجوانان". مجموعه مقالات دومین کنگره علمی ورزش در مدارس. اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش، ص ۳۶۷-۳۷۸.
- باقرزاده، فضل الله (۱۳۸۱). بررسی علل عدم شرکت دانش آموزان دختر مقطع متوسطه در فعالیت های ورزشی". فصلنامه حرکت. ۳۱:۱-۲۳.
- احمدی، سید حسین (۱۳۷۶). روانشناسی نوجوانان و جوانان، چاپ اول، انتشارات مشعل، تهران.
- احمدی، موسی؛ پژمان، علی؛ و قدیمی، بهرام (۱۳۹۸). تحلیل جامعه شناختی موانع اجتماعی مشارکت فعالیت های ورزشی زنان و مردان (مورد مطالعه: کارکنان سازمان صنعت، معدن و تجارت)، فصلنامه علمی - پژوهشی زن و جامعه، ۳(۱۰)، ص ۴۷-۶۴.
- انورالخولی، امین (۱۳۸۱). ورزش و جامعه، ترجمه حمیدرضا شفیعی، چاپ اول، انتشارات سمت، تهران.
- ایزدی، مریم (۱۳۸۶). ورزش و تفریحات سالم، انتشارات وزارت فرهنگ و آموزش عالی، معاونت آموزشی، تهران.
- جلالی، محمد علی (۱۳۷۳). نحوه گذراندن اوقات فراغت دانش آموزان دختر دوره متوسطه شمال تهران". پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- جوادی پور، محمد (۱۳۹۰). برنامه راهبردی فدراسیون ورزش های همگانی". طرح پژوهشی. وزارت ورزش و جوانان. فدراسیون ورزش های همگانی.
- حسینی، گلاله (۱۳۸۷). زن، تبعیض جنسی و ورزش، ماهنامه آموزشی تحلیلی و خبری ورزش خانواده، (۱۷)، ص ۳۴-۳۵.
- خسروی زاده، اسفندیار؛ شاه منصوری، عزت اله؛ و روشن زاده، جمال (۱۳۹۳). عوامل بازدارنده شرکت دانش آموزان دختر در فعالیت های ورزشی خارج از مدرسه، مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۱۳(۲۵)، ص ۲۱۳-۲۳۰.
- عابدین زاده آستارایی، ندا (۱۳۷۰). بررسی چگونگی گذراندن اوقات فراغت دانش آموزان دختر دبیرستانی منطقه ۱۷ آموزش و پرورش تهران". پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.
- عبدلی، بهروز (۱۳۸۶). مبانی روانی اجتماعی تربیت بدنی و ورزش، انتشارات بامداد کتاب، تهران.
- فتحی، عاطفه و الماسی، پریش (۱۳۹۶). تحلیل موانع مشارکت دانش آموزان دختر مقطع متوسطه در فعالیت های فوق برنامه ورزشی، سومین همایش ملی علوم ورزشی و تربیت بدنی ایران، تهران.
- متمنی، علیرضا؛ همتی، امین؛ و مرادی، هادی (۱۳۹۳). شناسایی و اولویت بندی موانع پیش روی بانوان در انجام فعالیت های ورزشی، فصلنامه مطالعات مدیریت ورزشی، (۲۴)، ص ۱۱۱-۱۳۰.
- مجتهدی، حسین و دلاور، علی (۱۳۸۱). بررسی و شناخت علل گرایش و عدم گرایش دانش آموزان دختر و پسر سراسر کشور به ورزش". طرح پژوهشی، دانشگاه اصفهان.
- مهرزاد، حمید (۱۳۷۵). مدیریت سازمان های ورزشی، چاپ دوم، انتشارات دانشگاه پیام نور، تهران.

Abdoli, b., Shamsi por dehkordi, P., Shams, A., faghhi, I., (2010). The effects of sports participation on Perfectionism and self-efficacy personality traits in adolescent students and relate these features with social development, *Journal of Education*, 102, 95-110.

Abdoli , B. (2008). Psychosocial Basics of Physical Education and Exercise. *Morning book*.

- Chiu LK, Muhammad Mat Yusof, Mohd Sofian Omar Fauzee, Ahmad Tajuddin Othman, Mohd Salleh Aman, Gunathevan Elumalai & Hamdan Mohd Ali.(2016). Examining Sport and Physical Activity Participation, Motivations and Barriers among Young Malaysians. *Asian Social Science*; Vol. 12, No. 1; 2016
- Crawford D.W., and Godbey, G.(1987). Reconcept barriers to family leisure. *Leisure Science*, 1987; P.9.
- Dias DF, Mathias Roberto Loch, Enio Ricardo Vaz.(2018). RonquePerceived barriers to leisure-time physical activity and associated factors in adolescents. *Ciência & Saúde Coletiva*, 20(11):3339-3350,
- Forghani reeisi, sh, (1993). Understanding Behavioral Problems in Children and Adolescents, Tehran, Publication of Education minister deputy, Tehran.
- Holland, Judith,R and Carole Oglesby (2008). women in sport, the synthesis begins, Sage publications.
- Laker, Anthony (2002) The Sociology of Sport and physical education, Rutledge.
- Mohamadi. M., Tahmasbi, F., Shakermi, Z.,Rostami, M., (2015). The effect of physical activity in schools on qualitative and quantitative growth kicked in boy students. *Journal of Sport Management and motor behavior*, 11(21), 111-118.
- Naghde,A & Balaaee,E & Emani,P. (2012). Cultural-social barriers Women's participation in women's sports activities in development and politics. (Women's research).9(1).147-163.